

Päiväys
22.5.2026

Diaarinumero
690/03.04.04.04.19/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

22.5.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **29.5.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 22.5.2026 nro 666/2026, valitus ympäristölupa-asiassa, Mynämäki.

Luvan hakija

Teho-Turve Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **22.5.2026 – 29.6.2026** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **29.6.2026**.

22.5.2026

Dnro 690/03.04.04.19/2025

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittajat [REDACTED] ja [REDACTED]

Luvan hakija Teho-Turve Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 26.5.2025 nro 160/2025 (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto)

Aluehallintovirasto on myöntänyt toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan Teho-Turve Oy:n Kalapolunrahkan turvetuotantoon Mynämäen kunnassa Laajoen vesistöalueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee. Tuotantoalueen pinta-ala on noin 13,8 ha ja auma-alueen noin 1,0 ha. Myös auma-alueella oleva turve tuotetaan.

Luvan hakija on voinut aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan lupapäätöksen mukaisia lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta.

Päätös sisältää lupamääräykset 1–18, joista lupamääräykset 1–6 kuuluvat seuraavasti.

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen täydennyksen liitteenä 5.3 olevan, 15.12.2023 päivätyn turvetuotantoalueen suunnittelukartan (mittakaava 1:5 000) mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Laajokeen.
2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen täydennyksen liitteenä 5.3 olevan kartan mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säätevien patojen ja laskeutusaltaan kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti vähintään 8,5 ha:n suuruisella kosteikolla/kasvillisuuskentällä. Kosteikon/kasvillisuuskentän rakennetta muokkaamalla on varmistuttava, että sen koko tehollinen pinta-ala tulee käyttöön. Kosteikko/kasvillisuuskenttä tulee pengertää ja sarkaojiin

tehdä ojatukokset hakemuksen 15.12.2023 mukaisesti soveltuvalla alueen ulkopuolelta tuodulla materiaalilla. Alueella jo olevaa kasvillisuutta tulee vahingoittaa ja poistaa mahdollisimman vähän. Käyttöönnoton jälkeen on vältettävä kosteikon muokkaustoimenpiteitä.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojaojiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaassa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaan on oltava mitoitusohjeiden mukainen.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen viereisten pelto- ja metsäalueiden sekä muut alueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa tuotannon aikana. Eristysojissa on oltava lietesyvennykset. Eristysojia kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

Tuotantoalueelle on jätettävä kauttaaltaan vähintään 20 cm:n turvekerros.

3. Kosteikon/kasvillisuuskentän puhdistustehon on oltava kentän kolmannen toimintavuoden alusta lähtien vähintään seuraava:

Kiintoaine 40 %

Kokonaisfosfori 30 %

Kokonaistyyppi 20 %

Puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen kosteikkoa ja sen jälkeen määritettyjen pitoisuuksien vuosikeskiarvoista häiriötilanteet mukaan lukien.

4. Jos kosteikolla ei tarkkailun perusteella saavuteta lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia, luvan haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vesienkäsittelyn parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Mynämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia ei saavuteta seuraavanakaan vuonna, luvan haltijan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma. Aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä suunnitelman perusteella.

5. Kosteikko ja siihen liittyvät rakenteet on tehtävä 31.10.2025 mennessä. Niiden valmistumisesta on ilmoitettava ennen käyttöönottoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Vesienkäsittelyrakenteet ja ojastot on pidettävä jatkuvasti toimintakunnossa ja niiden toimivuus on tarkastettava säännöllisesti.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa. Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietesyvennykset on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Reuna- ja kokoojaojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietesyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajien on katsottava vaatineen, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Lisäksi päätöksen täytäntöönpano tulee kieltää.

Perustelut

Valittajat ovat vastustaneet turvetuotannon aloittamista. Laajojen vesien on tällä hetkellä kohtalaisen hyvää tai ainakin käyttökelpoista. Vesi on kuitenkin koko ajan samean ruskehtavaa ja rautapitoista. Rautapitoisuus tulee ilmi veden hajusta ja pohjan hiekka-aineksesta. Lisäksi joessa kelluu säännöllisesti varsinkin kesäkuukausina leväpaakkuja. Joki on selkeästi rehevöitymässä, mutta se on ollut tasaisen hyvässä kunnossa viime vuodet. Tämä on seurausta siitä, että jokeen ei valuteta ylimääräistä ainesta mahdollisten maatalouden jäämien lisäksi.

Turvetta on aluehallintoviraston asiakirjojen mukaan kaivettu kyseiseltä alueelta useiden vuosien ajan. Turvetuotanto on ilmaston kannalta erittäin epäedullista. Suot ovat hiilivarastoja, jotka hillitsevät ilmaston lämpenemistä. Lisäksi suoalueet ovat pesimä- ja majapaikkoja useille eläinlajeille. Suomesta ollaan tekemässä hiilineutraalia maata vuoteen 2035 mennessä. Suomen luontoa ja ilmastoa ei pidä enää pilata turvetuotannon lisäämisellä.

Valittajien mökkijöiden tulee säilyä luonnollisena, puhtaana ja monipuolisena eläin- ja kasvilajistoltaan sekä arvokkaana itsessään ilman, että turha teollisuus pilaa sen.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Mynämäen kunnalle ja Mynämäen kunnan

ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut lausunnon.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta.

Teho-Turve Oy on antanut vastineen.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa, b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 kohdan mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista.

Asiassa saatu selvitys

Kalapolunrahkan suunniteltu turvetuotantoalue sijaitsee noin 21 km Mynämäen keskustasta koilliseen ja Laajoen kylästä pohjoiseen

Kalatiehkan olemassa olevan turvetuotantoalueen itäpuolella. Tuotantoalueen koko on noin 13,8 ha. Vuotuinen tuotantomäärä on noin 6 000 m³ ja arvioitu tuotantoaika 10–15 vuotta.

Kalapolunhkan alueen puusto on poistettu ja alue on ojitettu vuonna 2015. Kalapolunhkan alueelta kertyvät vedet on johdettu vuodesta 2015 lähtien Kalatiehkan turvetuotantoalueella olevalle pintavalutuskentälle.

Hakemuksen mukaan Kalapolunhkan turvetuotantoalueen kuivatusvedet käsitellään kosteikolla, joka perustetaan Kalatiehkan turvetuotannosta poistuneelle alueelle. Kalapolunhkan kosteikon tehollinen pinta-ala on 8,5 ha ja sen valuma-alueen pinta-ala noin 18,8 ha, jolloin kosteikon pinta-ala on 45 % sen valuma-alueen pinta-alasta. Kosteikolta vedet johdetaan laskuojaa pitkin Laajokeen.

Tuotantoalue sijaitsee Laajoen vesistöalueella (31) Laajoen yläosan valuma-alueella (31.003). Laajoen valuma-alueen pinta-ala on 393 km². Jokea kuormittavat maa- ja metsätalous, haja-asutuksen jätevedet ja turvetuotanto. Laajoki on valuma-alueensa ojitettujen soiden ja metsien vuoksi ruskeavetinen.

Laajoki kuuluu keskisuurten turvemaiden jokien tyyppiin. Laajoen yläosan turvesoiden alapuolisen havaintopaikan väriluku, COD_{Mn}-arvo ja korkea typpipitoisuus kuvaavat runsashumuksisuutta, minkä vuoksi myös veden pH on ajoittain selvästi happaman puolella. Veden fosforipitoisuus on Laajoen yläosassa rehevän ja erittäin rehevän veden tasoa.

Vesienhoidon kolmannella kaudella Laajoki on luokiteltu ekologiselta tilaltaan tyydyttäväksi. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hakemuksesta antaman lausunnon mukaan kolmannen kauden luokittelussa (vuosien 2012–2017 aineisto) kokonaisfosforipitoisuus oli keskimäärin 54 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuus 1 413 µg/l, mikä vastaa tyydyttävää fysikaalis-kemiallista tilaa. Vesimuodostuman kokonaisfosforin keskipitoisuus on hieman pienentynyt vuosina 2017–2023, kun taas kokonaistypen vastaava pitoisuus on hieman kasvanut. Hyvässä ekologisessa tilassa kyseessä olevan pintavesityypin kokonaisfosforipitoisuuden tulisi olla alle 40 µg/l ja -typpipitoisuuden alle 900 µg/l. Kalapolunhkan ylä- ja alapuolisen havaintopaikan kokonaisfosforipitoisuudet ovat vastanneet vuosina 2021 ja 2022 ainakin ajoittain jopa hyvää fysikaalis-kemiallista tilaa. Lausunnon mukaan Kalapolunhkan turvetuotantoalue ei estä Laajoen vesimuodostuman hyvän tilan saavuttamista.

Hakemuksessa on arvioitu Kalapolunhkan suunnitteilla olevan turvetuotantoalueen päästöjen vaikutukset nykytilaan verrattuna vähäisiksi, koska Kalatiehkan kuormittava pinta-ala on pienentynyt ja Kalapolunhkan kuivatusvesille on suunniteltu oma vesienkäsittelyrakenne. Kalapolunhkan ja Kalatiehkan yhteenlaskettu kuormittava pinta-ala pienenee jatkossa 34 % 57 hehtaarista 37,8 hehtaariin. Tuotannon aikainen yhteiskuormitus on arvioitu 37 % pienemmäksi kuin vuosien 2020–2022 keskimääräinen kuormitus, ja teoreettisen pitoisuuslisäyksen on arvioitu

olevan alle 1 % Laajoen ylä- ja alaosan havaintopaikkojen vuosien 2015–2022 keskimääräisestä pitoisuustasosta.

Saadun selvityksen mukaan valittajien kiinteistö sijaitsee vesiteitse noin 8 km:n etäisyydellä hankealueelta.

Oikeudellinen arviointi

Kalapolunrahkalle suunniteltu vesienkäsittelykosteikko on Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2015) mukaista vähimmäispinta-alaa huomattavasti laajempi, ja se poistaa ennalta arvioiden tehokkaasti kiintoainetta. Vesienkäsittelykosteikon parhaan käyttökelpoisen tekniikan tasoinen toimivuus on varmistettu luvassa ravinteille ja kiintoaineelle määrätyillä vähimmäispuhdistustehoilla ja ympärivuotisella päästötarkkailulla. Vesienkäsittelyä on määrätty edelleen tehostettavaksi, mikäli se ei täytä sille määrättyjä vaatimuksia. Koska huomattava osa Kalapolunrahkan tuotantoalueen kuntoonpanovaiheesta on jo toteutettu, luvanmukaisesta toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu merkittävää humuskuormitusta nykyiseen verrattuna.

Saadun selvityksen mukaan Laajoen vedenlaadussa ei ole viime vuosina tapahtunut merkittäviä muutoksia. Koska osa Kalatienrahkan tuotantoalueesta on viime vuosina poistunut tuotannosta, Kalapolunrahkan ja Kalatienrahkan tuotantoalueiden yhteenlaskettu kuormittava pinta-ala pienenee ja turvetuotannon kuormitus siten vähenee aikaisempiin vuosiin verrattuna Kalapolunrahkan turvetuotannosta huolimatta. Lisäksi Kalapolunrahkan tuotantoalueen vesien käsittely kosteikolla tehostaa alueen vesienkäsittelyä, joten Kalapolunrahkan turvetuotanto ei hallinto-oikeuden käsityksen mukaan merkittävässä määrin lisää alueen päästöjä aikaisempaan verrattuna. Hallinto-oikeus arvioi, että valituksenalaisen päätöksen mukainen toiminta ei vaaranna purkuvesistön suotuisaa tilakehitystä.

Kun otetaan huomioon Kalapolunrahkan tuotantoalueen pinta-ala ja sen vähäinen osuus Laajoen valuma-alueen pinta-alasta, vesienkäsittelykosteikon pinta-ala suhteessa tuotantoalueeseen, valittajien kiinteistön ja tuotantoalueen välinen etäisyys sekä annetut lupamääräykset, Kalapolunrahkan turvetuotannosta ei ennalta arvioiden aiheudu ympäristöluvan myöntämisen esteenä olevaa ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua alapuolisen vesistön merkittävää pilaantumista tai sen vaaraa tai ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä.

Alue on raivattu ja ojitettu, joten alueen luonnonarvojen osalta ei voida soveltaa ympäristönsuojelulain 13 §:n säännöksiä.

Yksittäisessä ympäristölupa-asiassa huomioon otettavana ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna ympäristön pilaantumisenä ei voida pitää turvetuotantotoiminnasta tai turpeen käytöstä energiantuotannossa mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta tarkasteltuna.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöstä ei ole syytä kumota tai muuttaa valituksessa tai vastaselityksessä esitetyn perusteella. Valitus on siten hylättävä.

Asian tultua tällä päätöksellä ratkaistuksi ei täytäntöönpanon kieltämiselle ole aihetta.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Mynämäen kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **29.6.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Annukka Lagerstam ja Tomi Laukka sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen.

Esittelijä

notaari Sanna Eirtovaara

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu [REDACTED] ja [REDACTED], oikeudenkäyntimaksu 310 euroa

Osoite: [REDACTED]
(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös maksutta

Teho-Turve Oy

Mynämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Mynämäen kunnan terveydensuojeluviranomainen

Mynämäen kunnanhallitus

Lupa- ja valvontavirasto/ lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/ valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/ yleisen edun valvontayksikkö

Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kalataloustehtävät

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>